

Luxembourg, 22. juuni 2021  
(OR. en)

9850/21

|            |           |
|------------|-----------|
| SUSTDEV 82 | ENER 284  |
| ONU 57     | COHOM 99  |
| DEVGEN 125 | JEUN 63   |
| ENV 433    | EDUC 232  |
| RELEX 567  | COMER 60  |
| AG 53      | WTO 156   |
| AGRI 280   | CULT 39   |
| TRANS 400  | COHAFA 57 |

#### **MENETLUSE TULEMUS**

|                 |                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Saatja:         | Nõukogu peasekretariaat                                                                                                                                                                                |
| Kuupäev:        | 22. juuni 2021                                                                                                                                                                                         |
| Saaja:          | Delegatsioonid                                                                                                                                                                                         |
| Eelmise dok nr: | 9600/21 + ADD 1                                                                                                                                                                                        |
| Teema:          | Terviklik lähenemisviis eesmärgiga kiirendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist – parema taastamise põhimõtte järgimine pärast COVID-19 kriisi<br>– Nõukogu järeldused (22. juuni 2021) |

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järeldused pealkirjaga „Terviklik lähenemisviis eesmärgiga kiirendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist – parema taastamise põhimõtte järgimine pärast COVID-19 kriisi“, mille nõukogu võttis vastu 22. juunil 2021. aastal toimunud 3805. istungil.

**Terviklik lähenemisviis eesmärgiga kiirendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist – parema taastamise põhimõtte järgimine pärast COVID-19 kriisi**

**Nõukogu järeldused**

**EUROOPA LIIDU NÕUKOGU**

1. *KINNITAB TAAS*, et Euroopa Liit (EL) ja selle liikmesriigid toetavad kindlalt kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja selle kestliku arengu eesmäärke, mis suunavad jätkuvalt nii sise- kui ka välismeetmeid, mida võtavad parema taastamise põhimõttest juhindudes EL ja selle liikmesriigid; *TULETAB MEELDE* oma 2017. aasta juuni, 2019. aasta aprilli ja 2019. aasta detsembri järeldusi ning Euroopa Ülemkogu 2018. aasta oktoobri järeldusi ja *KINNITAB TAAS* nendes kajastatud kohustusi;
2. *TULETAB MEELDE*, et liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine. EL ja selle liikmesriigid edendavad naiste ja tütarlaste poolset inimõiguste täielikku kasutamist, soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste võimestamist esmatahtsa ülesandena kõigis oma tegevusvaldkondades; *TULETAB samuti MEELDE*, et EL on pühendunud inimõigustel põhineva lähenemisviisi edendamisele, mis hõlmab kõiki inimõigusi, sealhulgas kodaniku-, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi, ning mis on kõigi kestliku arenguga eesmärkidega seotud algatuste keskmes; *TUNNISTAB lisaks*, et kõikidel haridustasemetel on oluline keskenduda teadmisi ümberkujundavale haridusele, mis on hädavajalik, et võimaldada kodanikel kõnealuste eesmärkide saavutamisele kaasa aidata;

### ***COVID-19st tulenevad väljakutsed***

3. *TUNNISTAB*, et COVID-19 pandeemia ohustab kestliku arengu eesmärkide saavutamise suunas liikumist ning on põhjustanud tagasilööke seoses ELis ja kogu maailmas selles vallas juba tehtud edusammudega; *RÕHUTAB*, et pandeemial ja selle sotsiaal-majanduslikel tagajärgedel on olnud ebaproportsionaalselt suur mõju naistele ja tütarlastele, mis hõlmab soolise vägivalla, sealhulgas koduvägivalla kasvu ning seksuaal- ja reproduktiivtervishoiuteenustele juurdepääsu katkestusi, ning sellele on vaja ülemaailmselt ja jõuliselt reageerida. EL kohustub jätkuvalt edendama, kaitsma ja järgima kõiki inimõigusi ning rakendama täies ulatuses ja mõjusalt Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi, samuti nende läbivaatamise konverentside tulemusi; ka on selles vallas endiselt tähelepanu all seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused. Seda silmas pidades kinnitab EL taas, et on kohustunud edendama, kaitsma ja järgima iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Lisaks rõhutab EL vajadust tagada üleüldine juurdepääs igakülgsele, kvaliteetsele ja taskukohasele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele; *TOONITAB*, et kestliku arengu tegevuskavas 2030 esitatakse ühine kava sellise kestliku taastumise tagamiseks, mis on võrdne, kaasav, sotsiaalselt õiglane, vastupidav ja keskkonnahoidlik; *RÕHUTAB*, et tegevuskava rakendamine on äärmiselt vajalik, et tagada pandeemiajärgses tulevikus kõigi heaolu ning rahulik ja turvaline elu praegusele põlvkonnale ja tulevastele põlvkondadele meie planeedi võimaluste piire austades, hoides selleks alal demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ja soolist võrdõiguslikkust, kaitstes kliimat ja keskkonda, edendades tänapäevast, dünaamilist ja kaasavat majandust, parandades elatustaset ja töötingimusi ning vähendades ebavõrdsust nii, et kedagi ei jäeta kõrvale;

4. *RÕHUTAB*, et COVID-19 kriisist tulenevate väljakutsete tõttu ei ole uuenduslike ja otsustavate ühismeetmete võtmise kiirendamine ja investeringute kestliku arengu eesmärkide saavutamisele vastavusse viimine enam valik, vaid vajadus; selleks tuleb teostada kiireloomulisi struktuurireforme ning järgida parema ja keskkonnahoidlikuma taastamise põhimõtet, et tegeleda tulemuslikult zoonootiliste haiguste ning muude vapustuste ja tulevaste kriiside algpõhjustega; *VÄLJENDAB* seda silmas pidades *HEAMEELT* seoses asjaoluga, et komisjoni tegevuses juhendatakse jätkuvalt kestliku arengu tegevuskavast 2030 ja selle 17 kestliku arengu eesmärgist nii liidusiseselt kui ka -väliselt, samuti muudest mitmepoolsetest kokkulepetest ja õiguslikest vahenditest, sealhulgas Pariisi kliimakokkuleppest, Addis Abeba tegevuskavast, Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikust ja bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;
5. *TUNNISTAB* tungivat vajadust kiirendada meetmete võtmist kõigil tasanditel ja kõigi sidusrühmade poolt, et saavutada kestliku arengu tegevuskava 2030 visioon ja eesmärgid, pidades silmas, et kestliku arengu eesmärgid on integreeritud ja jagamatud; *MÄRGIB* sellega seoses, et 2021. aasta rahvusvaheline tegevuskava, mis hõlmas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärku, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärku ning ÜRO toidusüsteemide teemalist tippkohtumist, samuti G20 ministrite kohtumisi ja tippkohtumist, muu hulgas ülemaailmse tervise teemal, andis võimaluse edendada ja kiirendada kestliku arengu tegevuskava 2030 ühist integreeritud rakendamist;

***Dialoogi tõhustamine nõukogu ja komisjoni vahel ühise eesmärgiga veelgi edendada kestliku arengu eesmärkide rakendamist***

6. *KINNITAB TAAS* ELi ja selle liikmesriikide tugevat toetust ÜRO aastakümnele kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamise eesmärgil ning *TUNNISTAB* vajadust teha täiendavaid edusamme seoses kestliku arengu eesmärkide rakendamist käsitleva integreeritud, strateegilise, ambitsioonika ja tervikliku ELi lähenemisviisiga;

7. *VÄLJENDAB* seda silmas pidades *HEAMEELT* seoses komisjoni talituste töödokumendiga „ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamine – terviklik lähenemisviis“; *TERVITAB* komisjoni pühendumust järgmistele eesmärkidele: asjaomaste kestliku arengu eesmärkide integreerimine Euroopa poolaastasse, mitmeaastasesse finantsraamistikku ja taasterahastusse „NextGenerationEU“;
- kestliku arengu eesmärkide peavoolustamine oma ettepanekutes ning ELi poliitika ja vahendite rakendamisel, sealhulgas kestliku arengu eesmärkide parema õigusloome vahenditesse integreerimise teel; poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususe tagamine; maailmas ELi aktiivse osaluse tagamine rahvusvaheliste partnerluste edendamiseks ning kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks;
- kodanikuühiskonna, erasektori ja muude sidusrühmade kaasamise soodustamine ning oma sise- ja välistegevuse tõhus regulaarne järelevalve ja seda käsitlev aruandlus;
8. *TUNNISTAB* vajadust keskenduda kõigil tasanditel konkreetsetele operatiivmeetmetele, et kiirendada kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide rakendamist konkreetsete eesmärkide, meetmete ja ajakavade kaudu, mis on kehtestatud ja kehtestatakse jätkuvalt peamiselt valdkondlike poliitikameetmetega, rõhutades samal ajal, kui oluline on viia peamiste eesmärkide rakendamine tulemuslikult ja sidusalt kooskõlla asjaomaste kestliku arengu eesmärkidega;
9. *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* kõnealuseid konkreetseid meetmeid kestliku arengu eesmärkide rakendamiseks välja pakkuma, tuginedes komisjoni talituste töödokumendile koos komisjoni presidendi üldeesmärkidega (Euroopa roheline kokkulepe, inimeste hüvanguks toimiv majandus, digiajastule vastav Euroopa, euroopaliku eluviisi edendamine, Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine ja uus hoog Euroopa demokraatiale), ning komisjoni igaaastaste tööprogrammidega;
10. *KUTSUB* komisjoni pidama nõukoguga institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe raames korrapärast struktureeritud dialoogi, et edendada veelgi integreeritud, strateegilist, ambitsioonikat ja terviklikku lähenemisviisi kestliku arengu eesmärkide rakendamisele, käsitleda kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisega seotud üldisi valdkondadevahelisi küsimusi, hinnata integreeritud ja sidusal viisil kestliku arengu eesmärkide rakendamisega seoses ELi tasandil tehtud edusamme ning arutada vajaduse korral strateegilisi suuniseid;

11. *KUTSUB ÜLES* pidama kõnealust regulaarset dialoogi nii enne Euroopa komisjoni iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmist, tuginedes Eurostati värskeimale aruandele, kui ka pärast tööprogrammi vastuvõtmist, tuginedes kokkuvõttele komisjoni hinnangust kestliku arengu eesmärkide rakendamise kohta tööprogrammis, pidades silmas iga-aastasi seadusandlikke prioriteete käsitlevat ühisavaldust;
12. *PALUB* komisjonil mitmeaastast programmitööd silmas pidades koostada ülevaade kõige tähtsamatest olemasolevatest eesmärkidest, konkreetsetest meetmetest ja ajakavadest seoses peamiste ümberkujundavate poliitikameetmetega ning hinnata neid koos Eurostati aruannetega. Selles hinnangus tuleks teha kokkuvõte edusammudest, mida on tehtud komisjoni konkreetsete algatuste raames kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisel, sealhulgas nende mõjust ja võimalikest väljakutsetest, mis hõlmab ülekanduvat mõju, sünergilisi toimeid ja kompromisse, samuti võimalikke riske, mida võib olla vaja maandada, ning vajaduse korral ettepanekuid täiendavate või parandusmeetmete võtmiseks. Kõnealune hinnang tuleks nõukogule esitada kirjalikult enne kolme institutsiooni mitmeaastast programmitööd käsitlevate ühiste järelduste vahehindamist ja enne parlamendi ametiaja lõppu, et valmistada ette järgmise ametisse nimetatava komisjoni programmitöö;
13. *VÕTAB KOHUSTUSE* vaadata selle korrapärase dialoogi raames läbi kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamiseks ELi tasandil tehtud edusammud; *TUNNISTAB*, kui oluline on suurendada jõupingutusi kestliku arengu eesmärkide paremaks peavoolustamiseks ja integreerimiseks järjepideval ja sidusal viisil kogu oma töös kõigis poliitikavaldkondades ja *VÕTAB KOHUSTUSE* seda teha;
14. *VÕTAB TEADMISEKS* kestliku arengu eesmärkidega seotud juhtimisstruktuuri komisjonis ning *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* sellega seoses selgitama, kuidas tagatakse horisontaalne sidusus volinike vastavate kestliku arengu eesmärkidega seotud kohustuste vahel ning tõhus koordineerimine komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistuse vahel; *JULGUSTAB* komisjoni jätkuvalt edendama sidusat ja ümberkujundavat poliitikat, liikudes oma kogu valitsemissektorit hõlmavalt lähenemisviisilt edasi kogu ühiskonda hõlmavale lähenemisviisile;

### ***Prioriteetsed valdkonnad kestliku arengu eesmärkide rakendamise tõhustamiseks***

15. VÕTAB TEADMISEKS eri strateegiad ja tegevuskavad, mille komisjon on seni vastu võtnud konkreetsetes poliitikavaldkondades ilmnunud väljakutsetega toimetulekuks ja kestliku arengu eesmärkide rakendamisele kaasaaitamiseks; *RÕHUTAB*, et neid tuleb rakendada viivitamata, austades samas liikmesriikide pädevust;
16. *TULETAB MEELDE*, et kestliku arengu eesmärkide rakendamine kujutab endast jagatud vastutust, mis nõuab meetmeid riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, ning *KUTSUB* liikmesriike *TUNGIVALT ÜLES* suurendama oma riiklike meetmete ambitsioonikust kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisel, kiirendades vajaduse korral nende integreerimist riiklikku planeerimisse, poliitikameetmetesse, strateegiatesse, sealhulgas riiklikesse kestliku arengu strateegiatesse, ja finantsraamistikesse;
17. *VÄLJENDAB HEAMEELT* seoses komisjoni võetud kohustusega tagada poliitikavaldkondade kestliku arengu sidusus, mis on kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist käsitleva integreeritud, strateegilise, ambitsioonika ja tervikliku lähenemisviisi keskne osa; *TULETAB* lisaks *MEELDE* asjaolu, et Euroopa Komisjoni parema õigusloome süsteem aitab kaasa poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususele, tehes kindlaks ja hinnates sünergiaid ja kompromisse, samuti partnerriikidele ülekanduvat mõju, et sellega tegeleda; *VÄLJENDAB HEAMEELT* seoses teatise „Parem õigusloome: ühendatud jõududega parema õigusloome poole“ eesmärgiga, mille kohaselt tehakse mitmeid täiustustepanekuid kestliku arengu eesmärkide peavoolustamiseks, et aidata tagada iga seadusandliku ettepaneku panus kestliku arengu tegevuskavasse 2030, sealhulgas iga ettepaneku puhul asjakohaste kestliku arengu eesmärkide kindlaksmääramine ja selle uurimine, kuidas algatus toetab nende saavutamist; *TUNNISTAB* sellega seoses nelja muutuste hoova – juhtimine, majandus ja rahandus, individuaalne ja kollektiivne tegutsemine ning teadus ja tehnoloogia – suurt tähtsust kestliku arengu eesmärkide sidusal saavutamisel;

18. *TULETAB MEELDE*, et asjaomased kestliku arengu eesmärgid on integreeritud Euroopa poolaastasse; selleks lisati keskkonnasäästlikkust käsitlev peatükk riigiaruannetesse ning nähti ette eraldi lisa, mis kajastab liikmesriikide tulemusi kestliku arengu eesmärkide saavutamisel; *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* selgitama, kuidas liikmesriigid peaksid asjaomaste kestliku arengu eesmärkide kohta aru andma Euroopa poolaasta ning taaste- ja vastupidavusrahastu raames, ning toetama liikmesriike, et vähendada nende halduskoormust; *RÕHUTAB*, et Euroopa poolaasta peaks jätkuvalt keskenduma majandus-, fiskaal- ja tööhõivepoliitika koordineerimisele, et teha kindlaks peamised struktuuripoliitika probleemid ning jälgida reformide elluviimist. Volituste piires hõlmab see ka asjaomaste kestliku arengu eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude jälgimist ning liidule ja liikmesriikidele juhiste andmist kestliku taastumise ning rohe- ja digipöördega seotud väljakutsetega toimetulekul; *TUNNISTAB* sellega seoses, et kuigi lühikeses perspektiivis taastumine on prioriteet, on oluline, et tulevaste Euroopa poolaastade raames säiliks sellised asjakohased kohustused ja eesmärgid, mis edendavad pikaajalist vastupanuvõimet ja stabiilsust;
19. *VÄLJENDAB HEAMEELT* seoses asjaoluga, et taaste- ja vastupidavusrahastu eesmärk on luua kestlikum, vastupanuvõimelisem ja õiglasem Euroopa läbi reformide ja avaliku sektori investeeringute vastusena Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemidele, sealhulgas seoses kestliku arengu eesmärkidega; *VÄLJENDAB HEAMEELT* seoses sellega, et riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades käsitletakse Euroopa jaoks olulisi poliitikavaldkondi, mis põhinevad kuuel mitut kestliku arengu eesmärki hõlmaval sambal; tuginedes liikmesriikide poolt Euroopa poolaasta raames esitatud aruannetele, *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* käsitlema riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise seire raames seda, kuidas kõnealuste kavadega saaks paremini kaasa aidata asjaomaste kestliku arengu eesmärkide rakendamisele;

20. *TUNNISTAB*, et liidu eelarve, sealhulgas programmiaruanded, on tõhus vahend kestliku arengu eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude toetamiseks ning *TUNNUSTAB* komisjoni jõupingutusi selle hindamisel, kuidas mitmeaastase finantsraamistiku eelarvepoliitika saab toetada kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist nii liidusiseselt kui ka -väliselt; *TULETAB MEELDE*, et komisjon koostab koos liidu üldeelarvega esitatavad iga-aastased aruanded, sealhulgas kestliku arengu eesmärkide rakendamise kohta kõikides asjakohastes mitmeaastasest finantsraamistikust 2021–2027 lähtuvates liidu programmides; *JULGUSTAB* komisjoni sellega seoses arendama edasi sidusat kestliku arengu eesmärkide kulutuste jälgimise metoodikat, mis kajastaks kestliku arengu eesmärkide valdkondadevahelist olemust ning programmide samaaegset panust erinevatesse kestliku arengu eesmärkidesse, et uurida, kuidas mitmeaastane finantsraamistik, taaste- ja vastupidavusrahastu ning roheline eelarvestamine Euroopa raamistik aitavad kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele. Seda tehes tuleks silmas pida põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“ ELi taksonoomiamääruse tähenduses ning põhimõtet, et mitte kedagi ei tohi kõrvale jätta;
21. *VÄLJENDAB HEAMEELT* seoses Eurostati 2020. aasta aruandega „Monitoring report on status and progress towards the SDGs in an EU context“ („Seirearuanne kestliku arengu eesmärkide seisundi ja nende suunas tehtavate edusammude kohta ELi kontekstis“) ning selle 2020. aasta aruande ja Euroopa poolaasta tihedama seose üle tänu peatükile, milles käsitletakse ELi liikmesriikide edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamisel;
22. *VÄLJENDAB HEAMEELT* mitme eesmärgi puhul saavutatud edu üle, kuid *MÄRGIB*, et mõne eesmärgi puhul on edusamme tehtud kiiremini kui teiste puhul, ning *VÄLJENDAB* muret seoses eesmärkidest kaugenemisega teatavates valdkondades; *KUTSUB* sellega seoses ning riiklikke olusid ja subsidiaarsuse põhimõtet arvesse võttes komisjoni *ÜLES* võtma meetmeid, et tegeleda valdkondadega, kus on vaja täiendavaid jõupingutusi, sealhulgas seoses paremate andmetega ja seirega nende puhul, kes seisavad silmitsi marginaliseerumise ja tõrjutusega; samuti *RÕHUTAB* muude näitajate asjakohasust Eurostati andmete täiendamisel ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude seirel; *RÕHUTAB* lisaks, kui oluline on parandada andmeallikaid ja nende ajakohasust ning valida näitajad, et tagada piisavate, mõõdetavate, jaotatud ja piisavate andmete kättesaadavus ning teaduspõhine lähenemisviis, et vältida tõsisid lünki ja võimalikke väärtõlgendusi seoses tehtud edusammudega;

23. *VÄLJENDAB HEAMEELT* töö üle, mida Eurostat on teinud kestliku arengu eesmärkide seirearuande väljatöötamisel ning ELi kontekstis kestliku arengu eesmärkide saavutamisel tehtavate edusammude seireks kasutatava ELi kestliku arengu eesmärkide näitajate kogumi pideval läbivaatamisel ja täiustamisel, võttes arvesse riigipõhist konteksti ja riigipõhiseid andmeid, sealhulgas andmete jaotamist kuni piirkonna tasandini, muude ELi institutsioonide ja asutuste andmeid, ÜRO tasandil kokku lepitud kestliku arengu eesmärkide ülemaailmseid näitajaid ning muude asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja institutsioonide tehtud tööd; *KUTSUB ÜLES* näitajate valimisel kaaluma piisavate statistiliste andmete kättesaadavust, mis võimaldab põhjalikult hinnata edusamme kõikide eesmärkide puhul nii riikide kui ka ELi tasandil; *KUTSUB* samuti *ÜLES* liikmesriike täiendavalt kaasama temaatiliselt näitajate valimisse, sealhulgas selliste asjaomaste komiteede kaudu nagu tööhõivekomitee näitajate töörühm ja sotsiaalkaitsekomitee näitajate alarühm;
24. *TUNNISTAB*, et 2021. aasta läbivaatamise eesmärk on kohandada ELi kestliku arengu eesmärkide näitajate kogumit seoses komisjoni rohelise kokkuleppe ja muude hiljutiste või tulevaste ettepanekutega; *TOONITAB*, et näitajaid, mis kajastavad ELi ülekanduvat mõju kogu maailmas, tuleb veelgi täiustada ja rohkem kasutada, ning *VÄLJENDAB HEAMEELT* seoses asjaoluga, et ELi kestliku arengu eesmärkide 2021. aasta seirearuanne sisaldab COVID-19 mõju käsitlevat peatükki ning ülekanduva mõju ja lünki puudutavate näitajate laiendatud käsitlust; *JULGUSTAB* lisaks komisjoni ja liikmesriike kasutama poliitikaettepanekute koostamisel või poliitika väljatöötamisel paremini ära Eurostati kestliku arengu eesmärkide seirearuannet;
25. *KUTSUB* komisjoni ja liikmesriike *ÜLES* veelgi edendama kodanikuühiskonna kaasamist ELi kestliku arengu eesmärkide näitajate kogumi läbivaatamist käsitlevasse konsulteerimisprotsessi;

## ***Kestliku arengu sotsiaalse mõõtmega tugevdamine***

26. *KINNITAB TAAS*, kui oluline on tugevdada kestliku arengu sotsiaalset mõõdet, et edendada inimõigusi, soolist võrdõiguslikkust, kaasamist, inimarengut, sotsiaalset sidusust ja võrdõiguslikkust kõigis selle vormides, samuti sotsiaalset dialoogi, töötervishoidu ja -ohutust ning inimväärsel tööd; *PEAB TERVITATAVAKS* komisjoni võetud kohustust rakendada Euroopa sotsiaalõiguste sammast, võttes nõuetekohaselt arvesse vastavaid pädevusi ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet ning eesmärgiga tagada majanduse taastumine õiglasel, kaasaval ja vastupidaval viisil ning suurendada sotsiaalset õiglust, eelkõige digi- ja rohepöördel, tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale; *VÕTAB TEADMISEKS* asjaolu, et komisjon on esitanud uued ELi peamised eesmärgid seoses Euroopa sotsiaalõiguste samba edasise rakendamisega ja panusega kestliku arengu eesmärkide rakendamisse, samuti Euroopa sotsiaalõiguste samba lisamisega taaste- ja vastupidavusraha üld- ja erieesmärkidesse; *RÕHUTAB*, et 2030. aastaks kavandatud peamised eesmärgid ning ettepanek vaadata läbi sotsiaalvaldkonna tulemustabel toetavad kestliku arengu eesmärke; *PEAB* sellega seoses *TERVITATAVAKS* Porto sotsiaaltippkohtumist, mis võib anda poliitilise tõuke Euroopa sotsiaalõiguste samba ja selle tegevuskava edasiseks rakendamiseks; samuti *TOONITAB* Euroopa oskuste tegevuskava ja eelkõige selle oskuste pakti tähtsust; *PEAB* lisaks *TERVITATAVAKS* komisjoni kavatsust avaldada teatis, mis käsitleb inimväärsel töö edendamist kogu maailmas;
27. *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* esitama lisateavet Euroopa sotsiaalõiguste samba tulevase rolli kohta Euroopa poolaasta protsessis, et tagada kestliku arengu kolme mõõtmega, nimelt majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnanalase mõõtmega ning kestliku arengu eesmärkide vaheliste olemasolevate seoste tasakaalustatud ja asjakohane käsitlemine;

28. *KORDAB* ELi pühendumust naiste ja tütarlaste vajaduste rahuldamisele ja nende õiguste kaitsmisele ning soolise võrdõiguslikkuse edendamisele; sellega seoses *RÕHUTAB*, et EL on pühendunud poliitikameetmete rakendamisele, seirele ja hindamisele, et täita kestliku arengu eesmärk nr 5 eraldiseisva eesmärgina, ning *KINNITAB TAAS*, et EL ja selle liikmesriigid peaksid tagama sooteadliku ja ümberkujundava poliitika väljatöötamise ja rakendamise, mis on peamine panus kestliku arengu eesmärkide edukasse saavutamisse; seda silmas pidades on komisjoni soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020-2025 kohaselt sooline ebavõrdsus ülemaailmne probleem. Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine on ELi välistegevuse põhieesmärk; lisaks *VÕTAB* nõukogu *TEADMISEKS* Euroopa Komisjoni ja kõrge esindaja ühisteatise kolmanda soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava kohta;

### ***Euroopa rohelise kokkuleppe panus kestliku arengu eesmärkide saavutamisse***

29. *RÕHUTAB*, et kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide täitmiseks ja Euroopa rohelise kokkuleppe rakendamiseks on vaja tugevat keskkonnamõõdet; *PEAB* sellega seoses *TERVITATAVAKS* nõukogu ja Euroopa Parlamendi läbirääkijate poolt 20. aprillil saavutatud esialgset poliitilist kokkulepet Euroopa kliimaseaduse kohta ning jääb ootama, et Euroopa Komisjon esitaks paketi „Eesmärk 55“ („Fit for 55“) ja muud seadusandlikud ettepanekud ELi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ambitsioonikate eesmärkide ja muude asjakohaste strateegiate rakendamiseks;

30. *PEAB TERVITATAVAKS* Euroopa rohelist kokkulepet kui komisjoni kavandatud uut kestliku majanduskasvu strateegiat ja eesmärki aidata otseselt kaasa 12 kestliku arengu eesmärgi saavutamisele 17st; võttes teadmiseks kestliku rahastamise võimalused sellise majanduskasvu toetamiseks, mis aitab kaasa ELi keskkonna- ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele samal ajal kahju tegemata, *JÄÄB OOTAMA* komisjoni uuendatud kestliku rahastamise strateegiat, mille eesmärk on vaadata läbi praegune rahastamisstrateegia ja tugevdada eesmärki viia see vastavusse Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärgiga ELi COVID-19 taastamisprogrammi kontekstis, ning *RÕHUTAB* selle nõuetekohase rakendamise tähtsust; *RÕHUTAB* erasektori olulist rolli kestliku arengu eesmärkide saavutamisel; *TULETAB MEELDE*, kui oluline on edendada VKEde ja ettevõtluse kestlikku ja keskkonnahoidlikku rahastamist, ning *JÄÄB OOTAMA* tulevast seadusandlikku algatust äriühingute kohustusliku hoolsuskohustuse kohta ning panust, mida ettevõtja sotsiaalne vastutus võib pakkuda;

## ***Rakendamise suhtes võetava kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi tugevdamine***

31. *TULETAB MEELDE*, et kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamine on jagatud vastutus, mis nõuab tervet ühiskonda hõlmavat lähenemisviisi, millesse on pidevalt ja tugevalt kaasatud kõik sidusrühmad, sealhulgas kõik riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ja linnad, riikide parlamendid, erasektor, sotsiaalpartnerid, akadeemilised ringkonnad ning teaduspõhised kogukonnad ja kodanikuühiskond. Samuti on vaja tagada poliitiline järelevalve ja koordineerimine kõigil tasanditel, ülemaailmsest kuni kohaliku tasandini, võttes arvesse kestliku arengu eesmärkide vahelisi seoseid; *TUNNISTAB* noortemõõdme tähtsust kestliku arengu tegevuskavas 2030 ning laste ja noorte rolli muutuste elluvijatena ja oluliste partneritena otsustusprotsessides ja juhtimisplatvormides kooskõlas kestliku arengu eesmärkide, ELi noortestrategia 2019–2027 ja 11 ELi noorteesmärgiga 2019–2027; samuti *TUNNISTAB* kultuuri ja kultuurisektori panust kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, mida saab märkimisväärselt tugevdada uue digitehnoloogia abil;
32. *TULETAB MEELDE*, et mitut sidusrühma hõlmaval platvormil on oluline roll, et rikastada arutelu selle üle, kuidas teha edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, ning olemasolevate poliitiliste kompromisside ja koostoime ning võimalike lahenduste üle, mida võiks kavandada kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil; *KUTSUB* komisjoni *TUNGIVALT ÜLES* looma platvormi, mis kaasab ELi töösse kestliku arengu eesmärkidega paljusid sidusrühmi nii ELi kui ka ülemaailmsel tasandil ning millel on kaasav ja esinduslik liikmesus, et hõlbustada kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi järgimist, et tõhustada kestliku arengu eesmärkidega seoses võetavaid meetmeid ja nende saavutamist ning püüda teha head koostööd selliste algatustega nagu Euroopa kliimapakt ja Euroopa tuleviku konverents; *TEEB ETTEPANEKU* võtta kasutusele uus ja tõhustatud platvorm muu hulgas kestliku arengu eesmärkide täitmise seireks, Eurostati iga-aastase kestliku arengu eesmärkide seirearuande arutamiseks ning uute algatuste kestlikkust käsitlevate mõjuhinnangute üle konsulteerimiseks;

33. *TOETAB* kestliku arengu eesmärkide rakendamise integreerimist Euroopa tuleviku konverentsi töösse; *RÕHUTAB* vajadust kaasata sidusrühmad konsultatsioonidesse, rakendamisse ja seiresse, et kajastada nõuetekohaselt kestliku arengu eri mõõtmete vastastikust sõltuvust ning võimaldada läbi viia tõhustatud, struktureeritud ja tulemustele suunatud dialoogi, millest saab lähtuda ELi poliitikameetmete võtmisel ja mille abil saab neid meetmeid ja nende panust kestliku arengu eesmärkide rakendamisse sektoriülese lähenemisviisi kaudu jälgida; *PEAB TERVITATAVAKS* Euroopa kliimapakti eesmärki tuua kokku erinevad sidusrühmad ja kodanikuühiskond, et pühenduda kliimameetmetele ja kestlikumatele käitumisviisidele, ning toetab kestliku arengu eesmärkide rakendamise integreerimist pakti tegevusse;
34. *KUTSUB* komisjoni ja liikmesriike *ÜLES* viima ellu kestliku arengu tegevuskava 2030 käsitlevaid teavitus- ja teadlikkuse suurendamise meetmeid, et kaasata kodanikke, erasektorit ja teisi asjaomaseid sidusrühmi, jagada nendega vastutust ja suurendada nende ühist vastutust, tagades samal ajal avatud ja läbipaistvad protsessid poliitika kujundamiseks ja legitiimsuse suurendamiseks otsuste tegemisel;

***Välistegevuse parandamine, et kiirendada kestliku arengu eesmärkide ülemaailmsel rakendamist***

35. *TULETAB MEELDE*, et ELi huvides on täita oma välistegevuse kaudu ka ülemaailmselt juhtrolli kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisel, ning *KINNITAB TAAS*, et arengupoliitika ja rahvusvahelised partnerlused on oluline osa ELi ja selle liikmesriikide üldisest tegevusest seoses kestliku arengu tegevuskavaga 2030 kooskõlas uue Euroopa arengukonsensusega ning ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegiaga, ning *RÕHUTAB*, et vajalik on integreeritud lähenemisviis;
36. *RÕHUTAB*, et EL ja liikmesriigid püüavad jätkuvalt tõhustada arengukoostööd kõigis selle vormides, et kiirendada kestliku arengu eesmärkide rakendamist;

37. maailma suurima ametliku arenguabi andjana on EL ja selle liikmesriigid *VÕTNUD ÜHISELT* kindla kohustuse toetada kestliku arengu tegevuskava 2030, sealhulgas arengu rahastamist käsitleva Addis Abeba tegevuskava rakendamisel partnerriike ja haavatavas olukorras olevat elanikkonda, kelle vajadused on kõige suuremad, sealhulgas vähim arenenud ja ebakindlaid riike, Aafrikat, naaberriike ja muid geograafilisi piirkondi;
38. *RÕHUTAB* kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist partnerriikides toetavate ELi välistegevuse vahendite ja algatuste rolli, sealhulgas naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ (NDICI) ja Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (EFSD+), ning *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* nende rakendamise kaudu tagama, et need aitaks aktiivselt kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele kooskõlas ELi poliitikaraamistikuga ning et EL toetaks kodanikuühiskonna organisatsioone, kes töötavad tegevuskava 2030 kui tervikuga, ning hoidma nõukogu saavutatud edusammudega kursis;
39. *JULGUSTAB* liikmesriike ja komisjoni tõhustama oma jõupingutusi, et teha paremat koostööd, sealhulgas ühise programmitöö kaudu; *ON ENDISELT PÜHENDUNUD* Euroopa tiimi lähenemisviisile, mis töötati algselt välja osana ELi üleilmsest reageerimisest COVID-19-le, et kujundada Euroopa ühist reageerimist, mis hõlmab ELi institutsioone, ELi liikmesriike, nende diplomaatilist võrgustikku, finantseerimisasutusi, sealhulgas riiklikke arengupanku, ja rakendusasutusi, samuti Euroopa Investeeringuspanka (EIP) ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanka, et aidata partnerriikidel saavutada kestlik taastumine, mis on kooskõlas kestliku arengu eesmärkide rakendamisega;
40. *PEAB TERVITATAVAKS* Euroopa tiimi liikmete märkimisväärsel panust raamistikku „ACT Accelerator“, sealhulgas selle vaktsiinisambasse COVAX, ja kavandatavat ELi vaktsiinide jagamise mehhanismi kui olulisi samme kaasava taastumise suunas, tunnistades samas selle olulist panust tervisesüsteemi tugevdamisse paljudes partnerriikides;

41. *RÕHUTAB*, et keskkonnasäästliku ja kaasava taastumise tagamiseks kooskõlas kestliku arengu eesmärkide ja Pariisi kokkuleppega on vaja optimaalselt kasutada kõiki kättesaadavaid rahalisi vahendeid; *ON* sellega seoses *SEISUKOHAL*, et komisjoni ülemaailmse taastealgatuse ettepanek, mis seob investeeringud ja võlakergenduse kestliku arengu eesmärkidega, on viis, kuidas tõeliselt ümberkujundaval teel saavutada 2030. aastaks kestlik ja kaasav taastumine COVID-19 järgsest kriisist; *PEAB TERVITATAVAKS* käimasolevat tööd võla ja kestliku rahastamise mitmepoolsete meetmetega, nagu võlateeninduse peatamise algatus (DSSI) ja uus ühine võlakäsitluse raamistik, mille võttis vastu G20 / Pariisi klubi; *TUNNISTAB* vajadust tugeva ja kaasava ülemaailmse juhtimise järele ning seda, kui oluline on edasi arendada ülemaailmset finantssüsteemi, mis säilitaks paremini finantsstabiilsuse ja toetaks kestlikku arengut selle kolmes mõõtmes; *JULGUSTAB* ELi partneriteks olevaid mitmepoolseid arengupanku pidama arvestust ja andma aru selle kohta, kuidas nende tegevus nii ELis kui ka sellest väljaspool aitab kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele ning jätkama selle protsessi tõhustamist, nii et seos mitmepoolsete arengupankade rahastamise, teadmussiirde ning suutlikkuse suurendamise ja kestliku arengu eesmärkide toetamise vahel muutuks nähtavamaks;
42. *RÕHUTAB*, et kaubandus on kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamise keskne vahend. *JUHIB TÄHELEPANU* sellele, et avatud ja reeglitepõhine kaubandus saab anda kestliku arengu eesmärkide saavutamisse positiivse panuse. *ON JÄTKUVALT PÜHENDUNUD* avatud ja läbipaistvale, eeskirjadel põhinevale mitmepoolsele kaubandussüsteemile, millel on keskne roll WTOs, sotsiaalset ja keskkonnasäästlikku arengut soodustavate kaubanduslepingute puhul ning kaasava ja kestliku kaubanduse edendamises;

43. *RÕHUTAB*, kui oluline on, et EL kui ÜRO ja selle asutuste kindel liitlane täidaks jätkuvalt juhtrolli, et toetada ja edendada tõhusat mitmepoolsust ja reeglitepõhist rahvusvahelist korda, mille keskmes on ÜRO, ning kiirendada kestliku arengu tegevuskava 2030 kui ühise üldise tegevuskava rakendamist; *KUTSUB* sellega seoses komisjoni *ÜLES* kinnitama veel kord ELi pühendumust ja juhtrolli, esitades 2021. aasta kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide rakendamise integreeritud, strateegilise, ambitsioonika ja tervikliku lähenemisviisi ning valmistama koostöös Euroopa välisteenistusega hiljemalt 2023. aastaks ette kestliku arengu eesmärkide ELi-sisese ja -välise rakendamise põhjaliku vabatahtliku läbivaatamise, et seda kõrgetasemelises poliitilises foorumis käsitleda; *RÕHUTAB* lisaks, kui oluline on tagada ELi ja selle liikmesriikide esindatus kõrgeimal tasandil ja sidusrühmade, sealhulgas noorte laialdane osalemine; *RÕHUTAB*, et EL peaks jätkama kestliku arengu eesmärkide rakendamise toetamiseks teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö vahendite määratlemist ja edendamist.

---